

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

II-то обикновено Народно Събрание.

(Втора Сесия)

ХСІ ЗАСЪДАНИЕ, СРЪДА 3 ДЕКЕМВРИЙ 1880 ГОД.

(Подъ председателството на г-на С. Стамболова. — Начало въ 1 часъ послѣ пладнѣ).

Предсѣдатель: (Звъни.) Ще се чете списъка на депутатитѣ.

Секретарь Каролевъ: (Чете списъка на депутатитѣ.) Вчера отсъстваха: Христо Стояновъ, Даскаловъ, Иосифъ Ковачевъ, Карапетровъ, Горбановъ, Цеко Ванчевъ, Тодоръ Балабановъ, Климентъ Епископъ Браницкій, Стамболовъ, Д-ръ Браделъ, Кирковъ, Бурмовъ, Никола Михайловскій, Митрополитъ Григорій, Г. Цанковъ, Начевичъ, Тодоръ Станчевъ, Атанасъ Костовъ, Кжнчо Жековъ, Димитрий Бърневъ, Иванъ Хорововъ, Василъ Поповичъ, Михалаки Колони, Симеонъ Митрополитъ Преславскій, Г. Болѣрскій, Тодоръ Икономовъ, Иорданъ Симеоновъ, Петръ Черневъ, Иванчо Стояновъ, Илия Цановъ, Никола Стойчевъ, Никола Десевъ, Калчо Симеоновъ, Стоилъ Поповъ.

Предсѣдатель: Отъ 172 души представители отсъствувать заедно съ касиранитѣ 57 присѣствувать 115 повече отъ половината и засѣданието се отваря. Ще се чете 87 протоколъ.

Секр. Грънчаровъ: (Чете: 87 протоколъ.)

Предсѣдатель: Има ли нѣкой да забѣлѣжи върху четений протоколъ? (Нѣма.) Значи приетъ. На дневний редъ е приетий вчера законъ за сѣдѣние Министритѣ въ послѣдната му редакция.

Секретарь Грънчаровъ: (Чете).

ЗАКОНЪ

ЗА

СЪЖДЕНИЕ МИНИСТРИТѢ.

I. Редътъ за дѣйствиата на Народното Събрание при даванието подъ сѣждъ министритѣ за престѣпления, предвидѣни въ 155 членъ отъ Конституцията.

1. Всѣкий представитель има право да внесе въ Нар. Събрание предложение за предаване подъ сѣждъ министритѣ. Това предложение трѣба да бѣде писмено и подписано най малко отъ една четвъртъ отъ членоветѣ на Народното Събрание.

Въ предложението за предаване подъ сѣждъ трѣба да сж показани фактове и обстоятелствата на обвиненіята,

които показват престъпнитъ дѣяния, предвидѣни въ 155 членъ отъ Конституцията (срав. 156 членъ отъ Констит.)

2. Предложението за предаване подъ сѣдъ, слѣдъ като се внесе въ Народното Сѣбрание, незабавно се съобщава на обвиняемия министръ.

3. Слѣдъ три дни, отъ като се внесе предложението за предаванетоъ министра подъ сѣдъ, председателътъ, който е внесълъ предложението, чете го въ Сѣбранието и излага устно мотивитъ, слѣдъ което обвиняемия министръ има право да даде обяснения за свое оправдание или за опровержение мотивитъ, слѣдъ това се допускатъ прения по поводъ на предложението, при което обвиняемия министръ има право да възражава на всекия представителъ, който поддържа обвинението.

4. Слѣдъ като се свършатъ пренията, председателътъ пита Народното Сѣбрание, приема ли то въ уважение предложението, за да се предаде подъ сѣдъ министрътъ, или то оставя безъ послѣдствие.

5. Ако Народното Сѣбрание признае предложението за предаване подъ сѣдъ уважително, то избира комиссията отъ 12 члена, върху която се възлага да установи тя подробно и обстоятелно фактоветъ на обвинението.

За членове на тая комиссия не могатъ да бѣдѣтъ избрани представителитъ, които сѣ подписали предложението за предаванетоъ подъ сѣдъ, но тѣ, както и обвиняемия министръ трѣба да бѣдѣтъ изслушвани всекия пътъ, когато поискатъ.

6. Комиссията трѣба да свърши дѣйствиата си до затварянето на сессията, и да яви на Сѣбранието резултатитъ на своитъ издирвания.

7. Слѣдъ като комиссията направи доклада си за резултатитъ на издирването, ставатъ прения споредъ изложенный въ чл. 3 редъ, слѣдъ това Народното Сѣбрание съгласно съ 157 чл. отъ Конституцията, рѣшава въпроса за предаванетоъ министра подъ сѣдъ. —

8. Въ сѣщото заседание Нар. Сѣбрание избира измежду представителитъ държавенъ обвинителъ, върху когото се възлагатъ прокурорскитъ обязанности.

9. Станалото постановление за предаване министра подъ сѣдъ незабавно се съобщава Министру на Правосѣдието за надлѣжното распорѣждане съгласно съ 10 чл.

II. Начинъ по който се съставя и дѣйствова Държавния Сѣдъ за издирване и рѣшаване на дѣла по обвинение върху министритъ въ престѣпни дѣяния, които сѣ предвидени въ 155 чл. отъ Конституцията.

10. Предварителното слѣдствие по обвинението на министра въ престѣпни дѣяния, показани въ 155 чл. отъ Конституцията, се павършва отъ особна слѣдствена комиссия, която състои отъ три члена: единъ членъ отъ Върховния Касаціонный Сѣдъ, като председател на комиссията, единъ отъ подпредседателитъ отъ апелативнитъ сѣдилища и единъ отъ подпредседателитъ на окръжнитъ сѣдилища. Членоветъ на тая комиссия се назначаватъ отъ Князь по докладъ отъ Министра на Правосѣдието.

11. Слѣдственната комиссия при извършване слѣдствието се ръководи отъ правилата, които сѣ предписани за извършването на предварително слѣдствие отъ 574—665 ст. на Врем. Сѣд. Правила.

12. Нагледването за извършване предварителното слѣдствие принадлежи на държавния обвинителъ.

13. Обвиняемитъ министри и държавния обвинителъ могатъ да подаватъ жалби или протести срѣщу дѣйствиата на слѣдственната комиссия, за нарушение или стѣснение правата имъ, въ уголовното отдѣление на Върховния Касаціонный Сѣдъ (672—676 ст. отъ Врем. Сѣд. Правила) който (Сѣдъ) при разрѣшенето на жалбата или протеста, се ръководи отъ правилата, предписани въ 677—683 чл. отъ Врем. Сѣд. Правила.

14. Комиссията, като свърши предварителното слѣдствие, препраща дѣлото до държавния обвинителъ, който има право да изиска допълнително слѣдствие, ако и да е признала комиссията слѣдствието за свършено.

15. Върху основание на даннитъ, които сѣ установени въ предварителното слѣдствие, държавния обвинителъ съставя обвинителенъ актъ, (чл. 15 отъ допълнението на Врем. Сѣдеб. Правила) и го предава Предсѣдателю на Върховния Касаціонный Сѣдъ, заедно съ предварително слѣдствие, тѣй сѣщо и съ списъка на лицата, които трѣба да се викатъ въ сѣдѣтъ.

16. Предсѣдателътъ на Върховния Касаціонный Сѣдъ, слѣдъ като получи обвинителния актъ, распорѣжда се споредъ предписанитъ въ 691—710 чл. отъ Врем. Сѣд. Правила и чл. 18 отъ допълнен. на Врем. Сѣд. Правила, а тѣй сѣщо се распорѣжда да се привикатъ въ сѣдебното заседание въ назначения срокъ всичкитъ предсѣдатели на апелативнитъ и окръжнитъ сѣдилища.

17. Държавния сѣдъ състои отъ: а) всичкитъ налѣжни сѣдии отъ Върховния Касаціонный Сѣдъ освѣтъ този сѣдия, който е участвовалъ при извършването на предварителното слѣдствие (715 ст. отъ Врем. Сѣд. Правила); б) сѣщо толкова сѣдии избрани съ жребий кога се открие сѣдебното заседание измежду предсѣдателитъ на апелативнитъ и окръжни сѣдилища.

Предсѣдателскитъ обязанности се възлагатъ върху Предсѣдателя на Върховния Касаціонный Сѣдъ.

Обязанноститъ на обвинителъ се възлагатъ върху държавния обвинителъ.

Секретарската длѣжностъ се възлага на едного отъ секретаритъ при Върховния Касаціонный Сѣдъ, по назначеніе отъ предсѣдателя на този сѣдъ.

Бѣлѣжка. Отводъ на сѣдитъ се допуша върху общото основание (716—720 ст. отъ Врем. Сѣд. Правила.)

18. Държавния Сѣдъ при извършване на сѣдението и при рѣшеніе на дѣлото, се ръководи отъ общитъ правила за рѣшаване на уголовни дѣла (722—849 ст. Врем. Сѣд. Правила). Присѣдитъ на Държавния Сѣдъ сѣ окончателни; тѣ не подлѣжатъ, ни на апелация, ни на касація, но на осѣдениетъ се предоставя право да подаватъ молба за помилване, която се и представя на усмотрѣніето на Народното Сѣбрание.

19. Въ случанитъ, показани въ 816 и 835 ст. отъ Врем. Сѣд. Правила присѣдята, преди да се изпълни, се представя въ Народното Сѣбрание за негово усмотрѣніе (16 и 159 чл. отъ Конституцията), послѣдовавшието съгласие на Народното Сѣбрание за помилване или за смаленіе на наказанието се представя чрезъ Министра на Правосѣдието на Негово Высочество Князьтъ за утвърждение. Тѣй сѣщо се постѣпва и въ опѣзи случаи, когато Народното Сѣбрание признае молбата за помилване уважителна.

20. За изпълнение на присѣдята на Държавния Сѣдъ, наблюдава Държавния обвинителъ.

III Начинътъ, по който става предаванетоъ подъ сждъ и самото сждане министритѣ, когато тѣ се обвиняватъ въ общи престѣпни дѣяния.

21. За общи злостѣяния и престѣпления, извършени отъ министръ, обвиняемий министръ подлѣжи на наказание споредъ общий уголовенъ кодексъ.

22. Ако министрътъ, при възбуждане преслѣдованieto се намѣрва въ оставка, тогава той се сжди въ общитѣ сждебни мѣста по обикновенний редъ на уголовний сждъ.

23. Когато министрътъ е на служба, уголовното преслѣдование срѣщу него може да бѣде възбудено само по разрѣшение отъ Народното Сѣбрание по просто вънесение на присѣствующитѣ членове.

24. Министрътъ се сжди въ Верховний Кассационенъ Сждъ въ уголовното отдѣление.

25. На прокурора при Верховний Кассационенъ Сждъ се възлагатъ прокурорскитѣ обязанности върху общитѣ основания.

26. Гражданското отдѣление отъ Верховний Кассационенъ Сждъ избира изъ между своитѣ членове едного за извършване предварителното слѣдствие.

27. Тоя членъ отъ Верховний Кассационенъ Сждъ, който произвежда слѣдствието, щомъ това послѣдното се свърши, предава го на прокурора при Верховний Сждъ, който или състави обвинителенъ актъ, или дава своето заключение, за да се прекрати дѣлото, и слѣдъ това го препраща въ гражданското отдѣление на Верховний Кассационенъ Сждъ.

28. Ако гражданското отдѣление на Верховний Кассационенъ Сждъ намѣри, че дѣянието, което се приписва на министра, е ненаказуемо и че улики за изобличение обвиняемий министръ въ престѣпно дѣяние сж недостаточни, то отъ прекратява дѣлото и се распореджа за да се освободи обвиняемий, ако той се намѣрва подъ стража.

29. Ако гражданското отдѣление намѣри, че приписаното на Министра престѣпно дѣяние е наказуемо, и че улики за изобличенето му сж достаточни, то дѣлото за подсѣднии се предава въ уголовното отдѣление на Верховний Кассационенъ Сждъ.

30. Министрътъ, който е привлеченъ къмъ слѣдствие или е предаденъ подъ сждъ, веднага престава да извършва служебнитѣ си обязанности,

31. Когато се извършва предварителното слѣдствие, когато се предава обвиняемий подъ сждъ и когато се свърши сждането, назиятъ се общитѣ правила, които сж установени за уголовното сждопроизводство.

32. За простѣпки, за които въ уголовний законъ се полага само нарично взискане не повече отъ 300 лева, или запитане до 3 мѣсеца, министритѣ се сждятъ въ обикновеннитѣ сждилища, но при това запитането се замѣняватъ съ глоба отъ 25 до 600 лева.

(Чте):

ЗАКОНЪ

за наказанията, които се налагатъ за престѣпления, предвидени въ 155 чл. отъ Конституция.

1) За намѣна на Отееството или на Князътъ виновния се наказва, споредъ редътъ на намѣната и степенята на вината, съ затворъ въ окови отъ (5) петъ до

(15) петнадесетъ години.

2) За нарушение на Конституцията виновния се наказва, споредъ важността на нарушенето и степенята на вината, съ затворъ въ тъмница отъ (1) една до (5) петъ години.

3) За предателство, вреда, причинени на Княжеството съ цѣль за личенъ интересъ, споредъ важността на вредата и степенята на вината, виновния се наказва съ затворъ въ тъмница отъ 1 една год. до 10 десетъ години.

Бѣл. 1) Наказанията, които сж показани въ горѣпоменититѣ три члена, виждги се придружаватъ съ лишние за до животъ отъ политическитѣ и граждански права, които сж изброени въ 29 и 31 чл. отъ отом. наказателенъ законъ и освѣтъ туй съ вознаграждение на повредата и загубитѣ, които сж причинени на държавата чрезъ престѣпното дѣяние.

2) За по точно опредѣление признаци на престѣпленията, които сж показани въ горнитѣ три члена сждътъ сж ръководи отъ нак. законъ, а тѣ сжщо и отъ Конституцията.

Предсѣдатель: Желаетъ ли нѣкой да говори върху редакциитѣ на тѣзи закони? (Не желаетъ.) Приема ли Н. Сѣбр. прочетенитѣ законопроекти въ послѣдния редакция? (Приема се.) Сега иде на редъ предложението на г-на Недѣлковича.

Недѣлковичъ: Г-да! Призвани сме тука да създаваме закони за нашата държава и като създаваме закони по всичкитѣ отрасли на управлението, тѣ трѣба да имаме и грижа върху закони, които трѣба да се създаватъ върху войската. Като признаваме старанието и грижитѣ на нашиятъ достоенъ Военний Министръ по управлението и по организацията на войската, то трѣба и ние да го подпомогнемъ въ тѣзи старания въ нашето законодателство. Г-нъ Военний М-ръ представи законопроектъ за новобранцитѣ и други нѣкои закони по военната частъ; а като наближава да се свърши сесията, азъ мисля, че ако и да се представятъ други законопроекти, не ще можемъ да ги разгледваме: но увѣренъ съмъ, че г-нъ Военний М-ръ, въ най близката сесия ще представи законопроектъ, който се касае до управлението и организацията на нашата млада войска. Едно нѣщо, което ний представителитѣ съгледваме, то е едно неудобство въ системата на хранитѣ на нашата млада войска. Знаете г-да, че сега на войската се отпускатъ пари. Но възможно е; щото 50 сан. които се отпускатъ на всѣкий да не стигатъ за хлѣбъ и месо, които трѣба да се дадатъ на единъ войникъ. По тѣзи частъ азъ и нѣкои отъ приятелитѣ ми имаме честъ да се разговоримъ съ Г-на Военния М-ръ и казахме му намѣрението; не било ли би възможно да се измѣни тѣзи система. Той, г-нъ Воен. М-ръ, по началото е съгласенъ, ако се опредѣли, колко драма хлѣбъ, колко месо и други потрѣби на единъ войникъ да се дава. Така че съ помощта на нѣкои мои вѣщи приятели, по тѣзи

часть заловихъ се и написахъ нѣщо особенно за храната на войската и това е което ще имамъ честь да прочета. (Чете.)

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

За храната, облѣклото и другитѣ потребности на войската.

1. Опредѣление потребноститѣ на войската.

Хазната харчи за всичкитѣ потребности на войската.

2. На всѣкий войникъ се отпуска дневно:

350 др. хлѣбъ отъ чисто жито съ смѣсъ не повече отъ 10 % царевича.

	80 др.	говеждо месо
или	40 "	сланина
и	50 "	бобъ
или	25 "	оризъ
или	50 "	картофи
или	100 "	зеле
и	5 "	солъ
	5 "	оцетъ
	5 "	лукъ.

3. Кога пажува войската, на всѣкий войникъ се отпуска още половина отъ горѣрѣченото количество храна.

Забѣлѣжка. Дозволено е само два дѣня въ недѣлята да се дава овче месо, и всичкитѣ други дни говеждо, сланина, намѣсто друго месо, се дава само зимно време и то не повече единъ пажъ въ недѣлята.

4. На всѣкий войникъ се доставя облѣкло, обща и калпакъ и шапка по количество и качество таквозъ каквото и сега, догдѣ се изработи специаленъ законъ за това.

5. За вариво ястѣето на войската се отпускатъ дърва на които теглото да е равно съ пропорционалното количество, но не повече отъ 1 1/2 кантаръ на дѣнь за 100 души.

6. За отопление помѣщеніето на войската отпускатъ се дърва (исклучително само на студено време т. е. когато има нужда за отопление) на които теглитото да е равно съ пропорционалното количество да не е повече отъ 1 кантаръ на дѣнь за 100 души.

7. За освѣтление помѣщеніята на войската отпуща се газъ на който теглото да е равно съ пропорционалното количество, но не повече отъ 1/2 ока на дѣнь за 100 души.

8. За конѣтъ въ артилеріята, кавалеріята и за нуждитѣ конѣ въ пехотата се отпуска по 3 оки ечимикъ и 4 оки сѣно на конъ въ едно денонощие и то когато стоп на едно мѣсто, а когато е на пажъ по 4 оки ечимикъ и 6 оки сѣно на едно денонощие. Тѣй сжщо за коване конѣтъ се даватъ нуждитѣ метали както се даватъ и вслѣкитѣ имъ други потребности.

II. Способъ за снабдяване войската съ потребноститѣ ѝ.

9. Министерскій съвѣтъ има грижата за доставяние на войската всичкитѣ и потреби, което той извършва съ публиченъ търгъ на малонаддавание.

10. Министерскій съвѣтъ предписва на общинскитѣ съвѣти по всичкитѣ окръжни градове, гдѣто се намѣрва войска, за да турятъ подъ търгъ на малонаддавание снабдяваніето войската съ нуждната храна, храняніето конѣтъ, даваніето нуждитѣ метали за тѣхъ, потребни-

тѣ дърва за отопление и вариво ястѣето на войската, газъ за освѣтление, шинѣето дрѣхитѣ, доставяніето калпакитѣ и шапкитѣ и пр.

11. Търга трѣба да се объяви, въ Държавния Вѣстникъ и частно по всичкитѣ окръжни и околийски градове, 2 мѣсеца преди окончателното му възлаганіе и се възлага на този предприемачъ, който най етино се задѣжи да достави потребноститѣ на войската. Търга се счита окончателенъ като се потвърди отъ Министерскій Съвѣтъ.

12. Търга става за всѣкий административенъ окръгъ отдѣлно и се произвожда въ мѣстния общинскій съвѣтъ въ присѣствіето на негова съставъ, на командира на войската и на околийския началникъ или окръжния управителъ. Предприемача е длѣженъ да снабдява колкото войска се случи въ този окръгъ съ потребноститѣ и за презъ цѣла година.

Забѣл. 1 За улеснение позволява се щото всѣкаквъ видъ потребностъ на войската да се дава на особенъ предприемачъ, като: храна, дърва, газъ, шинѣе дрѣхитѣ калпаки и шапки, храна за конѣтъ, метали за конѣтъ и пр. — всичкитѣ тѣзи видове все по особенно.

Забѣлѣж. 2. Дозволява се щото, ако има удобства войската да разработва нѣкои общински мѣста и да си доставя нуждитѣ: лукъ, зеле, картофи, бобъ. Въ таквъ случай, подобенъ видъ произведение се даватъ на предприемачъ; но се отпускатъ на войската пари само колкото сж нуждни за разработваніето земята и въ размѣръ не повече отъ 2000 лева на дружина.

Забѣлѣж. 3. Лѣтно време, когато конѣтъ въ войската може да се пустнатъ на паша, предприемача, презъ времето догдѣ пасжтъ конѣтъ, престава да дава ечимикъ и сѣно.

13. Общинскитѣ съвѣти взематъ здрави парични гаранции отъ предприемачитѣ, които въ случай че не могатъ да устоятъ на задѣлженіята си, купува се отъ тѣзи пари нуждитѣ а още се взема и глоба въ двойно количество сравнително съ стойността на това, което тѣ не сж могли да доставятъ и се купи отъ общ. съвѣтъ. Въ таквъ случай глобата остава за въ полза на общинската каса.

14. Относително за количеството и качеството на храната, която се дава на войската, контролиратъ: единъ представителъ отъ общин. съвѣтъ и военния лѣкаръ, въ присѣствіето само на които предприемача дава нуждната храна, за войската.

15. При свършваніето на всѣкий мѣсецъ предприемача излага смѣтка за каквото е далъ, която смѣтка като се подпише отъ командира на войската и се утвърди отъ общин. съвѣтъ поднася я на окръж. конвѣнничество, което исплаща исканата сума отъ нарочно открития за това кредитъ.

16. За снабдяване материя за облѣкло на войската както и за потребнитѣ обща произвожда се тѣй сжщо търга, който става направо отъ Министерскій Съвѣтъ и за всичката войска въ Княжеството изобщо. Търга трѣба да се объяви въ Държавния и други мѣстни вѣстници а още и въ нѣкои по главни европейски вѣстници, 3 мѣсеца преди окончателното му възлаганіе. Доставяніето рѣченитѣ потреби за войската се възлага на тогояз, който предложи най етини цѣни на онова качество, което се изисква да бждатъ материята и общата.

Забѣлѣжка. Въ всѣкий случай предпочита се материята за облѣклото да бжде отъ мѣстно издѣлье, ако се

намѣри каквото и колкото трѣба тука въ Княжеството или въ Тракия. А колкото за общата позволява се щото да ги доставя предприемача неприготовени а ипненьето имѣ да се възложи, пакъ чрезъ търгъ, на еснафитѣ по тѣзи частъ въ Княжеството, като се ваема предъ видъ не само цѣната, но и разликата на трайността имѣ, ако бждатъ ишти вѣнѣ или отъ занаятчиитѣ по тѣзи частъ въ Княжеството.

17. За всичкитѣ други потребности на войската, непредвидени въ настоящий законъ, става тѣй сжщо търгъ отъ Министерския Съвѣтъ публично или отъ общипи-скиитѣ съвѣти частно.

18. Офицеритѣ въ войската като се подържатъ на свои разноси забранява имѣ се да употребяватъ за свои потребности отъ това що предоставя настоящия законъ само за войската; тѣй сжщо отоплението и освѣщението на канцеляриитѣ като става отъ суммитѣ, които се предвиждатъ въ бюджета за канцелярски разноси, не може за тѣзи потребности да се употребява отъ материяла, който настоящия законъ отпуца само за войската.

19. Общинскитѣ съвѣти иматъ право да контролиратъ за буквалното изпълнение на този законъ относително за храната и другитѣ потребности на войската и за злоупотребление отъ когото и да е, длѣжни сж да заявяватъ на Министерскитѣ Съвѣтъ, който незабавно ваема мѣрки за испитване дѣлото и дава виновнитѣ подъ сждѣ.

Всѣкий войникъ има право, за злоупотребление, което се направи кому и да е отъ когото и да е противъ предписанията на този законъ, да заявява по редъ на началствующия си, който ако не ваеме въ внимание заявнението му, може да се отнесе на по горния, тѣй щото заявнението му може по редъ да достигне чакъ до Воениния Министръ. Всѣко заявление отъ когото и да е въ войската, ваема се незабавно въ внимание, испитва се дѣлото и се дава виновния подъ сждѣ.

Тоя е моя законопроектъ и колко съмъ могълъ да сполуча, оставамъ го на вапше благоусмотрѣние.

Предсѣдатель: Желаетъ ли нѣкой да говори върху законопроекта на г-на Недѣлковича.

Намѣстникъ на Военния М-ръ: (Преводъ отъ Русски): Азъ трѣба да поблагодаря отъ страна на Воениния М-ръ за такова едно нѣщо отъ страна на депутатитѣ, които искатъ да се отпуска храната въ истото количество и ако би било възможно да не бжде зависимо това количество отъ цѣнитѣ на храната. Ако г-нъ М-ръ на Финанситѣ би билъ въ състояние да отпусне суммитѣ, които ще изисква предложението на г-на Недѣлковича, то Военниятъ М-ръ ще се благодари и ще каже отлично. Колкото се касае до распредѣлението на продуктитѣ, то тѣ се не даватъ въ такова количество, а нормално се отпуска на единъ войникъ 40 сантима. Но по срѣдствата, които военниятъ бюджетъ позволява отъ мѣсецъ Марта вѣобще опредѣлено било 50 сантима и именно е така распредѣлено, че въ София излиза този расходъ на единъ войникъ до 57 сан. другитѣ пакъ окрѣжи до 43—45 сан. тѣй, както срѣдствата

позволяватъ. Срѣдствата пакъ отъ бюджета зависятъ, и тѣй по бюджета сж ограничени цѣнитѣ отъ 45 до 57 сантима. Колкото се касае до контрола, то контролъ сжществува. Съ артелициитѣ се распореджаротний командиръ, на които върховната контрола има дружинний командиръ, послѣ начальника на отдѣлението и най послѣ Военниятъ М-ръ. Между това България е конституционна държава и въ такава всѣкий чловѣкъ има право да прави контролъ до нѣкоя степенъ и по крайнѣй мѣрѣ да узнае какво се върши. Но такова нѣщо генерала го признава за възможно именно въ такъвъ случай, щото всѣкий мѣсецъ за доставението на хранитѣ се пращатъ ордеръ въ окр. Съвѣти.

Между това пакъ се предоставява, както на коресподентитѣ на газетитѣ, тѣй и на официални лица, които иматъ за това право да провѣрѣватъ хранението на войската. Друго не може да се направи. Презъ печатъ именно въ Държ. Вѣстникъ обявяватъ се аукции. Колкото за обмундированието, то въ проекта на г-на Недѣлковича това е предвидено много раскошно и далъ би Господъ таково множество да даваме както го г. Недѣлковичъ предлагъ. Азъ не се отказвамъ наистина да критикувамъ това предложение; но като се считамъ недостаточно компетентенъ, то ще оставя на Воениния М-ръ да се произнесе той самъ. Азъ не зная до колко ще бжде сполучливо предложението на г-на Недѣлковича, но мож самъ отъ своя страна да кажа, че ако би било възможно да се ваеде това въ дѣйствието, то ще бжде много хубаво. Но тука не се касае само за възможность.

Предсѣдатель: Желаетъ ли нѣкой да говори? (Гласове: не разбрахме, да се преведе.)

Самсаровъ: Законопроекта, който има честь г-нъ Недѣлковичъ да представи тука за продоволствието на войската по моето мнѣние е доста практиченъ и полезенъ. Едно неудобство и една несправедливостъ е, което искамъ да забѣлѣжа, това е именно вѣншиното предприемание и продоволствие на войската, което се оставя на г-да офицеритѣ да се грижатъ тѣ за него. За това единствено е това, че въ канцеляриитѣ на дружинитѣ и ротитѣ се отварятъ толкова работи, щото спиратъ официритѣ и солдатитѣ да иматъ време за обучение и да изпълняватъ другитѣ работи, като се занимаватъ съ това продоволствие на войската. Сега съ това предложение, което прави г-нъ Недѣлковичъ, ще се отнеме поне тѣзи грижа и ще се спечели много време въ канцеляриитѣ на ротитѣ и дружинитѣ. Самитѣ офицери тогава по добръ ще могатъ да се занимаватъ по своята длѣжность, по обучение, отъ колкото да иматъ грижа за прехранванието на войската. Да ли системата въ този законопроектъ е толкова сполучлива, това мисля, че ще бжде грижа на комиссията, на която

ще се даде този законопроектъ на разгледане и която може да го усъвършенствува тамъ, където има нѣщо неудобно и да може, ако е нужно да се отмени. Нужно е само да се отнеме тази грижа отъ военното началство по прехранването на войската. Слушалъ съмъ доста забѣлѣжки отъ самитѣ офицери, които се обтежаватъ съ това нѣщо и че е желателно да се освободятъ отъ това; защото ставатъ тоже разнитѣ тълкувания по тази работа. Въ този смисълъ подкрѣпявамъ законопроекта на г-на Недѣлковича, когато се преработи и усъвършенствува, то азъ съмъ на мнѣние да се приеме.

Намѣстникъ на Воен. М-ръ: (Преводъ отъ руски): Азъ нѣмамъ нищо противъ замѣтката на г-на Самсарова, че това продоволствие на войската занимава доста време; но случватъ се работи, както бѣше напр. въ София, че предприемателя, като ся станали скъпи цѣнитѣ на хлѣбътъ той просто се отказалъ да го доставя, а войската останала безъ хлѣбъ и била принудена да си купува хлѣбъ отъ пазаря. Тѣзи случаи трѣба тоже да се предвидятъ. Истина, че е желателно да се избави ротний командиръ отъ подобни затруднения на работа. Само по какъвъ начинъ да се замѣни това за да не се срѣщатъ още по голѣми неудобства.

Недѣлковичъ: Азъ като предложихъ проекта не мож да кажа, че е нѣщо свършено и предлагамъ да се избере една тричленна комиссия да го разгледатъ, и искамъ да кажа, ако е възможно този законопроектъ да стане законъ, именно преди да се внесе бюджета за разгледане за да се предвидятъ потребнитѣ за това сумми.

Намѣстникъ на Воен. М-ръ: (Преводъ отъ руски): Азъ съмъ опълномощенъ да повторя, че единъ проектъ, който не е изработенъ отъ Военното Министерство, вѣроятно не ще бѣде приетъ отъ Военния Министръ. Защото Събранието трѣба да изработи нѣщо, което да се введе въ дѣйствиe; но за такава работа трѣба хора специалисти и онова, което е непрактично, не ще се приеме. Първо и първо за обмундированието не ще да се приеме така, както е представено тука. Тука 3 пкти повече се изисква, отъ колкото се е давало до сега. До сега се обмундироваха съ 35% именно, че на 100 челоуѣци се обмундирваха само 35. Азъ ще повторя само това, че Военното Министерство не ще изпълнява този проектъ въ състава въ който се намира сега и остава на разсуждение да ли може да се замѣни. Азъ го считамъ за моя длъжностъ да предупредя Народното Събрание.

П. Станчовъ: Тѣй като предложенниятъ законопроектъ отъ г. Недѣлковича е подкрѣпенъ отъ $\frac{1}{4}$ часть на депутатитѣ, на редътъ е слѣдъ генералнитѣ дебати, които ставатъ, да се възложи на една

комиссия за разгледане; но като отъ друга страна г. Нам. на Воен. М-ръ прави нѣкой замѣчания, че ще се случатъ нѣкои неудобства въ приложението на този законопроектъ, ако да остане той, както е предложенъ или съ малки измѣненія, то вижда се, че ще дойдемъ въ такъвъ случай въ стѣлкновение, което не е желателно. Дѣйствително представенниятъ законопроектъ, всички сме се убѣдили, че е отъ голѣма важностъ и било би желателно самото Военно Министерство да вземе участие въ съставянieto на такъвъ единъ законопроектъ. За това преди да се възложи на една комиссия да се разгледатъ, отъ г. Недѣлковича заедно съ г. Намѣстника на Воен. Министръ, или самъ Военния Министръ и послѣ това свиждане да може да се пристъпи къмъ избирание на една комиссия, за да не направимъ нѣщо по рано, отъ колкото трѣба.

Недѣлковичъ: На основание 119 чл. отъ Конституцията, азъ имамъ честта да поднесъ единъ законопроектъ, подписанъ отъ една четвъртъ отъ всичкитѣ представители и не само отъ присѣдствующитѣ. Азъ казахъ, че не съмъ написалъ нѣщо свършено. За това предлагамъ да се даде на една петчленна комиссия, въ която да вземе участие и военното началство. Азъ по напредъ имамъ честта да се срѣсна съ г. Военния Министръ и му открихъ това и той се съгласи. Той каза, че ако е възможно да го направимъ. За това предлагамъ да вървимъ съ този законопроектъ по законния пктъ, на основание 119 чл. отъ Конституцията.

Намѣстникъ на Воен. М-ръ: (Преводъ отъ руски). Азъ повтарямъ, че говорихъ съ Военния Министръ, но той за това нѣщо не знае. Г-нъ Недѣлковичъ може би да е казалъ, че трѣбало на всѣкий челоуѣкъ да се дава 50 драма хлѣбъ и 80 драма говеждо месо, или 40 драма сланина и 50 др. барабой, а Военния Министръ вѣроятно е казалъ, че това нѣщо би било желателно. Но такова нѣщо казано, нѣма нищо общо съ законопроекта. У насъ се дава сега 350 драма хлѣбъ, 50 драма месо и 40 драма крупа на кашата и що остава отъ паритѣ употребява се за другитѣ храни, за което се распорежда ротний командиръ.

Недѣлковичъ: Азъ казахъ и повтарямъ, че по начало, съмъ казалъ това, което е въ проекта на Военния Министръ. Като членъ на комиссията за разгледане законопроектитѣ по военната часть, и азъ ходихъ въ кѣщата на Военния Министръ, гдѣто се разговорихме и за това. Азъ казахъ, само по начало, да се предложи тая система, щото всичко каквото става, да се дава на предприематели. Но когато поискахъ да му прочетъ моето предложение, той бѣ повиканъ нѣкадѣ и излѣзе, обаче бѣше съгласенъ по начало на системата, че може да се при-

ложи. Разумѣва се, че комиссията, на която ще се възложи този проектъ, ще има потрѣба и отъ съвѣта на Военния Министръ.

П. Станчовъ: Не съмъ противенъ този проектъ да се даде за разгледане на една комисия, но желателно е щото разгледането на този важенъ законопроектъ да бѣде по сериозно и да вземе участие въ него и Воен. М-во. За това не можъ да се съгласи щото законопроектъ съ толкова членове да се не напечати да стане генерална дебата и да се предаде на комисия преди да се напечати. Защото това не е едно предложение отъ два члена, това е цѣль законъ. Трѣбаше напредъ г. Недѣлковичъ да го напечати и раздаде намъ за да го видимъ и да можемъ да се произнесемъ: да ли да се предаде на комисия. Туй не е вече просто предложение. За това предлагамъ да се препише или напечати, и като се раздаде между депутатитѣ да можемъ да се произнесемъ върху него, трѣба ли да се даде на комисия или не.

Недѣлковичъ: Азъ мисля, че това трѣба да рѣши Нар. Събрание, да го печати. Когато единъ М-ръ внесе проектъ, се харчатъ правителствени пари. Слѣдователно единъ представителъ, ако има право да внесе законопроектъ, то за печатанието му той нѣма да харчи отъ джеба си, но правителствени пари. Нека се избере комисия и да рѣшимъ да се напечати.

Предсѣд.: Ако нѣма кой да говори, ще дамъ на гласуване.

П. Станчовъ: Азъ съмъ съгласенъ да се печата на държавни пари — въпросътъ е сериозенъ.

Баларевъ: Въ 113 чл. на Конституцията казва (Чете): За тоя законопроектъ трѣба по напредъ да стане генерално дебатиране, защото, възможно е, да го отхвърли Нар. Събрание. За това предлагамъ да се напечати по напредъ, да се раздаде и подиръ да се начене генералната дебата. Сега да изберемъ комисия, ще каже да предрѣшимъ въпроса. Той може въ генералната дебата да се отхвърли исцѣло слѣдъ като се разгледъ отъ всѣкий представителъ както трѣба, но сега да го даваме на комисия, то е неумѣстно.

Предсѣд.: Приема ли Нар. Събрание сега веднага да го предадемъ на комисия или да се напечати и послѣ да се дебатира? (Гласове: да се напечати). Който приема да се не печата предварително да си дигне ржката. (Меншество). Слѣдователно прието да се печата. Слѣдъ като се напечата ще се направи генерална дебата. На дневния редъ имаме предложението на г. Дюкмеджиева.

Дюкмеджиевъ: Г-да! Вие всички знаете, че въ миналата сессия се рѣши да се затвори самоковското богословско училище, по коя причина не зная.

Разумѣва се, че причината тука нѣма да разискваме, но само ще кажа, че има голѣма опасностъ на града Самоковъ, която може да произлѣзе отъ това затваряние. Нашиятъ градъ отъ много страни се окжса и остава сега като околия, за което никой не му е кривъ като повечето села отидоха въ Тракия, а града остана самъ. Но като е той на граница съ Македония, необходимо нужно е да се помисли за това училище. Моето предложение е подписано отъ $\frac{1}{4}$ отъ представителитѣ, именно гласи за това училище. (Чете предложението си):

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

За Самоковското Богословско Училище.

Затваряннето на Богословското училище предвѣщава голѣмо зло, както за г. Самоковъ, тъй сѣщо и за цѣлото Княжество.

Понеже американското училище, при всичко, че се е вкоренило съ ятки основи въ рѣчения градъ, то сега намѣри найъ благополучно време да може още повече да постигне цѣльта си.

Градътъ ни Самоковъ като стои на границата съ Македония, то повечето ученици въ рѣченото училище бѣха Македонци; но слѣдъ затваряннето на това училище, какво трѣбаше да направятъ? При всичко, че било противъ желанието имъ, но като нѣмаха друго срѣдство за да постигнатъ цѣльта си, повечето отъ тѣхъ влѣзоха въ американското училище и тамъ да станатъ достойни хора, но разумѣва се не за наша полза.

И друго, самото училище направено съ цѣль за Богословско, за което завѣщанитѣ 100 хиляди гроша отъ Нѣгово Високопреосвященство Покойния Авксентий съ цѣль за подпомагане на едно Богословско училище въ града ни, тъй сѣщо и завѣщанитѣ 50,000 гр. отъ покойния Христо Николія нашъ съгражданинъ сж за доправянето на това училище, което се и извърши. За това, като е необходимо нужно да се отвори рѣченото училище, то предлагамъ и моля почитаемиѣ представители да се произнесжтъ за по скорото му отваряние.

(Слѣдватъ подписитѣ.)

М-ръ Цанковъ: Азъ не се намѣрихъ на заседанието въ Н. Събрание въ миналата сессия, когато се вотираше да се затвори Богословското училище въ самоковъ и не зная каква е причината. Най сѣтнѣ като се научихъ, че се затворило и като знаяхъ предварително, че има завѣщание отъ дѣда Авксентия и други помощи, както отъ Рилския мѣнастирь и отъ други частни лица, за това писахъ на Самоковския владика и на Негово блаженство да кажатъ, гдѣ сж паритѣ отъ дѣда Авксентия за да може да се отвори пакъ това училище, за онѣзи цѣль, за която тия пари сж завѣщани. Истина приехъ отъ Самоков. владика, а въ послѣдне време и отъ Екзарха отговоръ, отъ който узнахъ, че изпълнителътъ на това завѣщание билъ г-нъ Моравеновъ. Азъ се отнесохъ до него за да направи ра-

портъ, гдѣ сж тѣзи пари и въ какво се състоятъ, за да можемъ да отворимъ пакъ това училище. Когато стане рапорта, тогава ако има пари толкова, за да може да се поддържа училището, то не ще бжде влѣ да се попита и г. М-ръ на Просвѣщението каква помощъ може да се опредѣли за това училище и да го вотира Н. Събрание. Защото завѣщанитѣ пари и помощта отъ Рилския манастиръ не сж достаточни за да може да се отвори училището. За това да се види М. на Просвѣщението каква помощъ може да даде.

Предсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори?

Дюкмеджиевъ: Азъ съмъ съгласенъ съ г-на М-ра на Вътрѣшнитѣ работи. Предложението ми да остане на дневния редъ, когато дойде Министерътъ на Просвѣщението.

Предсѣд.: Добрѣ. И слѣдъ рапорта комиссията, която разгледва законопроекта за черкезскитѣ и татарски земи е готова и ще докладва, но Г. М-ръ не е тука. Давамъ на 5 мин. распусъ.

Послѣ распуса.

Предсѣд.: Засѣданието се отваря на ново. Моля г-на докладчика да заеме мѣстото.

Доклад. Грънчаровъ: Комиссията за разгледването проекта за черкезскитѣ и татарски земи е направила нѣкои твърдѣ малки измѣнения, които могатъ да се кажатъ редакционни, съ една поправка въ II. чл., гдѣто е добавила една забѣлѣжка и която ще види Н. Събр. при докладването.

Предсѣд.: Какъ желаетъ Н. Събрание членъ по членъ или исцѣло да се чете? (Гласове: членъ по членъ.)

Доклад.: (Чете.) Законъ за черкезскитѣ и татарски земи. (Приема се.)

Чл. 1. Землитѣ които бѣха възложени и отстъпени (ихале ве тефвизъ) на черкезитѣ и татаритѣ сж отъ три вида: частни, общински и правителствени.

Забѣлѣжка: а) частнитѣ земи сж отъ два вида: такива, които се взеха отъ мѣстното население безъ никакво възнаграждение и такива, за които правителството бѣше възнаградило владѣлцитѣ имъ било съ пари било въ натура; б) и правителствениитѣ сж отъ два вида: първо, и ония, които принасяха доходи на провинциялната каса, и б) ония които правителството покупи отъ частни лица и даде на черкезитѣ и татаритѣ.

Споредъ комиссията е така поправенъ:

Чл. 1. Землитѣ които бѣха възложени и отстъпени (ихале ве тефвизъ) на черкезитѣ и татаритѣ сж отъ три вида: частни, общински и правителствени.

Забѣлѣжка. 1) Частнитѣ земи сж отъ два вида: а) такива, които са взеха отъ мѣстното население безъ никакво възнаграждение и б) такива, за които правителството бѣше възнаградило владѣлцитѣ имъ било съ пари били въ натура (земя.)

Забѣлѣжка. 2) И правителствениитѣ сж отъ два вида: а) ония, които принасяха доходи на провинциялната кас-

са и б) ония, които правителството покупи отъ частни лица и даде на черкезитѣ и татаритѣ.

Лазаръ Дуковъ: Тука се казва: „частнитѣ земи сж отъ два вида: а) такива, които се взеха отъ мѣстното население безъ никакво възнаграждение и б) такива за които правителството бѣше възнаградило владѣлцитѣ имъ било съ пари било въ натура.“ Сега, кой ще ги узнае тия земи кои сж, да ли окръжний съвѣтъ ще издири това или другъ? Това искамъ да зная, а послѣ ще говоря.

М-ръ Каравеловъ: Азъ мисля, че както окръжнитѣ така и ближнитѣ села, които ще се викатъ, трѣба да знаятъ за това. Въ 3 ст. е казано, че това ще се възложи на М-рътъ на Финанситѣ да направи распореждане. Този законъ е самъ недостатъченъ, но за изпълнението му ще се изработятъ подробни инструкции, въ които ще се каже какъ да се прилага закона. Вѣроятно за това ще получи свѣдѣния окръж. съвѣтъ отъ окръж. села.

Лазаръ Дуковъ: Трѣба отъ окръга да взематъ нѣкои лица участие, които познаватъ тия земи.

М-ръ Каравеловъ: Азъ казахъ отъ окръжието че има лица по стари, които знаятъ какъ е работата.

Еремия Гешовъ: Азъ до колкото зная, не могатъ да се намѣрятъ земи, които сж откупени съ пари, но правителството ги е вземало отъ нѣкои села и населило на тѣхъ черкези. За това окръж. съвѣтъ да се распоредятъ, щото да има и отъ общинитѣ нѣкои чловѣци.

М-ръ Каравеловъ: До колкото зная, тия земи правителството е купувало и отъ частни хора. Положително зная, че земи сж купувани отъ турцитѣ въ видинската околия. Когато сж е отдѣляло отъ нѣколко мери, за да направатъ тамъ черкезско село, ако е имало нѣкои частни владѣния въ тая мера, правителството ги е купувало. Такива случаи е имало, но имало ли е много, не зная.

М-ръ Славейковъ: Имало е такива случаи, особено когато сж взимали отъ нѣкои турски имоти, взимали сж такива и сж давали други мѣста въ замѣнъ. Такива случаи има и въ Радомирско; но на българитѣ да сж давали други мѣста въ замѣнъ, такова нѣщо не е ставало.

Рангелъ Костовъ: Азъ зная тѣзи земи, гдѣто сж дадени на татаритѣ и черкезитѣ въ нашата страна ги е имало по сѣрбската страна, но тѣзи, на които сж заселени тѣ отъ турското правителство не сж правителствени. Тур. правителство ги вземаше отъ народа, неговитѣ ливади, даже и отъ кошаритѣ дигнали сж селенитѣ и сж ги замѣстили съ черкези. Това заявявамъ, че тамъ нѣмаме празни земи, но сж взети отъ народа.

М-ръ Каравеловъ: Не отказвамъ именно това; но тука се говори за 3-тѣ вида на земитѣ, на

които сж поселени черкези, на земи отъ частни общини и правителствени. Истина, до колкото зная, въ бѣлоградчическо и видинско не е имало казѣнни земи но е имало въ раховско, тамъ има вземени частни земи и отъ совати, които сж правителствени. За това се е писало въ законопроекта за 3 вида земи и ще се окаже гдѣ, коя и каква земя се намира.

Лазаръ Дуковъ: Колкото за послѣдното, че имало такива земи въ видинско и радомирско, то може да е тѣй. Въ источната страна на Балкана се бѣха посекали горитѣ; но за това нѣма повече да говоря. Въ нашия окръгъ, понеже бѣше тѣсенъ, вземаха ни посѣяни ниви, когато ечмика бѣше до колѣна, презъ Май и ги дадоха на татаритѣ и черкезитѣ. Ние сега рѣшихме да вземемъ една аренда отъ тия земи за училищна полза. Но азъ не зная какво стана съ това распореждане, че до днесъ никой не се ползова отъ тия земи, до днесъ нѣма кой да ги владѣе.

М-ръ Каравеловъ: Азъ има да забѣлѣжа, че нито окръжния нито градския съвѣти не сж виновни. Още въ време на Руската окупация отъ Князь Черкасски бѣха станали предписания, че доходътъ отъ всички тѣзи земи ще постѣпва въ хазната; така щото това бѣше предписано. Но фактически селенитѣ ги заели и Министерството глѣда сега презъ прѣсти; на едно мѣсто ги искаме, на друго, не, но до сега законъ не е имало, за това ще трѣба такъвъ макаръ и кратъкъ законъ; защото на нѣкои мѣста се знаятъ тѣзи земи на други не. Трѣбаше ние да бждемъ справедливи; тука не сж виновни ни окръжнии ни градския съвѣти; тѣ постѣпали както имъ било приказано; а това приказание е още отъ 1877 г.

Единъ Гласъ: Турското правителство било заело отъ населението бранища и кошари и разселило по сѣрбската граница черкезитѣ. Нашето правителство е нѣмало държавни земи освѣнъ соватитѣ. Колкото зная въ видинския окръгъ не сж давани тия земи, при всичко, че сж заети отъ народа.

Предсѣд.: Говорете върху членътъ! Тука не се говори за земи.

Сѣщия Гласъ: Отъ нашия народъ мнозина бѣха се тогава изселили въ Сѣрбия и сега искатъ пакъ да се преселятъ въ отечеството си. Тѣ искатъ да си дойдатъ, но да се заселятъ на своитѣ стари земи; и наистина тѣ трѣба да имъ се дадѣтъ, защото и тѣ сж наши бѣлгарски подданници.

Предсѣд.: Моля ви, говорете върху члена, не съ общи чѣрти! съ това не се достига цѣльта.

Райчо Поповъ: Азъ ще говоря върху члена. Искамъ да разясня, като се поражда преширня. Не

зная до колко ще бжде справедливо, споредъ както слушамъ, нѣкои земи били дадени отъ правителството на татаритѣ и черкезитѣ, или ги е вземало отъ общинитѣ, или отъ частни лица и сж били плащани. То наистина може да не бжде тѣй и какъ да го вѣрваме, че е тѣй? Вѣрното е това, че черкезитѣ сж владѣяли толкова време и сж експлоатирвали тѣзи земи, а сега обстоятелствата ги принудили да ги оставятъ: — „харамъ допили харамъ отиватъ;“ както ги взеха тѣй ги и оставиха. За това, преди да рѣшимъ нѣщо, да помислимъ до колко ще е справедливо, ако земитѣ ги повърнимъ пакъ на ония отъ които били взети. Когато преди малко тука рѣшихме законъ за нѣкои бейове, отъ които населението се оплаква, че имъ сж взети насилно земитѣ, нѣкои се изразиха, че по разни движения въ Сѣрбия, били се нападнали тѣхнитѣ земи и по легка легка всичкитѣ имъ ги завладѣли. Тѣ сами бѣха тапуджии и владѣтели, които ги завладѣха; а днесъ правителството ще имъ плаща за да имъ взема земитѣ назадъ. За това не зная до колко ще бжде справедливо да вземемъ да връщаме тѣзи земи на тѣхъ отъ които сж взети. Азъ не зная съобразно съ онова, което рѣшихме за бейовитѣ до колко е това право? Споредъ мене по право е, на правителството да останатъ тия земи. (Гласове: долу! долу! исчерпано е!) Оставете ме да си искажа мнѣнието. Г-да! правителството на което село види, че му е тѣсно землището, да го удовлетвори. Има таквизи села, . . . (Гласове долу! долу!) — Чакайте моля ви! — Има таквизи села, които нѣматъ мѣста и сж принудени да работятъ на други. Има пакъ села, които не знаятъ съ толкова много мѣсто какво да правятъ и какъ да го работятъ. За това предлагамъ правителството да повръща отъ тия земи само тамъ, гдѣто види за нужно. Да удовлетвори онези, които сж стѣснени, а земитѣ на ония, които иматъ довольно още, да останатъ на правителството.

Доклад.: Г-нъ Райчо Поповъ каза, че ще се ограничи върху прочетения членъ, а говори съвсѣмъ друго нѣщо. Членътъ се отнася до вида на тѣзи земи, черкезски и татарски, а онова, което говори г. Райчо Поповъ, отнася до друго нѣщо. Именно до другъ членъ, който говори какъ ще се даватъ тия земи, за което тѣй може да говори, когато му дойде редъ.

Дюнмеджиевъ: Мисля, че е достатъчно е разясненъ въпроса, и да се гласува на вотирание. Ние нищо не можемъ да рѣшимъ, а трѣба да предоставимъ това на общинитѣ, окръжния съвѣтъ и М-вото да разгледатъ: кое е истинско и кое не.

Предсѣд.: Желаетъ ли нѣкой да говори върху първия членъ? (Не желаетъ.) Който не приема чл. I.

така както го редактира комиссията да си дигни ржката? (Приема се.)

Доклад.: (Чете.)

Чл. 2. Частнитѣ и общинскитѣ земи, които по изселването на черкезитѣ и татаритѣ останаха празни връщатъ се, но само по предварителното разрѣшение на правителството, на ония лица и общини, които сж били лише отъ тѣхъ. Но въ такъвъ случай и частнитѣ лица и общинитѣ, се задължаватъ да върнатъ по принадлежности онова, що имъ било отстъпено и дадено въ замѣна отъ отоманското правителство.

Въ този членъ отъ комиссията нѣма никакво измѣнение, а само е прибавила една забѣлжка. (чете:) Забѣлжка: Ако правителството се увѣри, че нѣкоя община нѣма нужда отъ отнетитѣ на черкизи и татари общественни земи, то оно може напълно да располага съ тия земи и да ги дава на частни лица и общини, които се нуждаятъ отъ земя.

Райчо Поповъ: Азъ съмъ удовлетворенъ (Веселостъ.)

М-ръ Каравеловъ: Съгласенъ съмъ.

Цено Вълчовъ: Азъ нѣмамъ какво да говоря.

Баларевъ: Въ II. чл. послѣдната алинея се казва: „но въ такъвъ случай и частнитѣ лица и общинитѣ, се задължаватъ да върнатъ по принадлежности онова, що имъ било отстъпено и дадено въ замѣна отъ отоманското правителство“. Сега, частнитѣ лица и общинитѣ сж задължени да ги върнатъ; но може въ продължение на това време да се увеличила стойността на земитѣ; за това да се добави: „и такива земи могатъ да се дадатъ отъ правителството на частни лица и общини съ една цѣна опредѣлена отъ специална за това комиссия.“

М-ръ Каравеловъ: Турското правителство когато искаше да посели черкезитѣ, пресели българитѣ въ други села, за да направятъ земи за черкезскитѣ села. Сега всѣкий отъ тия хора сж обработвали нѣкоя земя, нѣма да ги изгонимъ отъ тамъ; но, ако искатъ да си занематъ изново своето село, то трѣба да оставатъ въ оная община, отъ гдѣто ще се дигатъ, колкото земя иматъ и така могатъ да се поселятъ на селото си, гдѣто по напредъ живѣли. Другояче, ще рѣче да имъ се даде двойно нѣщо. Това не може да стане. За нѣкои мѣста все има давия; хората били изгонени отъ своето село и се поселили въ друго, а сега искатъ да се върнатъ на своитѣ стари жилища, като искатъ да продадатъ земитѣ отъ гдѣто ставатъ, сега другитѣ селяни казватъ, че тия земи сж наши, отъ нашитѣ мери сж взети, които ви ги харизахме. Ако искате останете тука, никой не ви изгонва. Но да се преселите и

да продадете тѣзи земи, не е умѣстно това. (Гласове: съгласни.)

Ер. Гешевъ: Слушамъ, г-да, че се оставя на правителство и на окр. съвѣти да разрѣшаватъ съ тия земи. До колкото зная вземени сж земи за черкезитѣ и татаритѣ отъ нѣкои села, гдѣто е било по широко, или е дадено земя отъ меритѣ между двѣ села. Сега има общини, които се нуждаятъ отъ земи, а други иматъ доволно. Азъ зная, че има покрай нашето село такива земи, че по заможнитѣ хора, които иматъ по 1000 дюлюма земя изорали и отъ ония ниви, а ония сиромаси, които нѣматъ добитѣкъ, тѣ не могли нищо да обработатъ. За това трѣба да се обърне по сериозно внимание да не става това. Ония, които иматъ 1000 дюлюма работятъ всичко; другитѣ, които сж по бѣдни не могатъ нищо да работятъ.

Доклад.: Това се отнася до бѣлжката която прибави комиссията.

Предсѣд.: Желае ли нѣкой да говори? (Не желае.) Приема ли Н. Събрание членъ 2-й съ забѣлжката отъ комиссията? (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете членъ 3-й) „И двата вида правителствени земи, които сж отстъпени и възложени на черкезитѣ и татаритѣ оставатъ на разпорѣжданieto на Финансовото Министерство.“

Нѣма никакви измѣнения.

Лазаръ Дуковъ: Тукъ има да забѣлжа само за това гдѣто се казва, че се оставя на расположението на М-вото на Финанситѣ. Това е тѣй, но да се прибави още, което г-нъ Министръ каза, че ще взематъ участие и окръжнитѣ съвѣти и окръжнитѣ селени, защото това го нѣма тука.

М-ръ Каравеловъ: Тука се отнася за съвѣтитѣ, и М-рътъ на Финанситѣ никога не ще да ги отдава освѣнъ чрезъ окръжнитѣ съвѣти. Каквито и да бждатъ бждящитѣ окръжни съвѣти, отдаването ще стане тамъ; а колкото за нагледването, то тамъ ще има короненъ чиновникъ. Обаче отдаването ще става всѣгда тамъ, гдѣто има изборни хора. Това се разбира само по себе. Тамъ се сключаватъ всикитѣ контракти, даже когато М-вото иска да купи напр. една къща въ София, то се отнася до окр. съвѣтъ за да я оцѣни. Въобще за всикитѣ казѣнни имоти става така.

Лазаръ Дуковъ: Тогава се съгласявамъ.

Предсѣдателъ: Приема ли Нар. Събрание членъ 3-й. както си е? (Приема се.)

Свящ. Радевъ: Преди да се вотира испълч тоя законъ, азъ ще припомня на Нар. Събрание, че въ миналата сесия азъ бѣхъ направилъ едно предложение, относително черкезскитѣ и татарски земи, отъ които общинитѣ да можатъ да отдѣлятъ една частъ за училищата, и г-нъ М-ръ тогава каза, че когато изучи въпросътъ по добръ, тогава ще се говори по него. Сега азъ искамъ да попитамъ, че ако една община желае да отдѣли една частъ за училищата, може ли да направи това или не? Въ нашия окръгъ има села, които сж отдѣлили по една частъ такива земи за поддържане на училищата имъ, баримъ за единъ учителъ сж изваждали пари и сж поддържали училищата си.

М-ръ Каравеловъ: Не само, че ще се съгласимъ, а и ще се радваме. Всѣка община даже, ако рѣши всичко да дава за училищата, има право за това. Ние ще се радваме. Ако искате да се тури въ закона, нека се направи предложение, защото е желателно да се отдѣли нѣщо отъ тѣзи земи за училищата. Но тука не трѣба да питате насъ. Ние само ще кажемъ, че тая земя е взета отъ тая община, и щомъ е доказано това, тогава се дава на общината. Но какво ще прави тя съ това, това е нейна работа и за това ще разрѣши общината. Ще кажа само, че ако общината ги употреби за училищата, тогава ще се радваме.

Рангелъ Костовъ: Съгласявамъ се съ г-на Министра за тия земи да ги употребятъ ония села за направата на училищата или за друго нѣкакво, ако тамошната община е съгласна. На това никой не е противенъ, но общината да се располага съ тия имоти.

Свящ. Радевъ: Разбира се, че общината, ако има мѣста, може да отдѣли за училището една частъ. Азъ съмъ крайно задоволенъ отъ това, което каза г-нъ М-ръ, щото общинитѣ да сж свободни да отдѣлятъ за поддържанieto на училищата си колкото искатъ.

М-ръ Каравеловъ: Тука има другъ въпросъ, който може да се тури въ сжщитъ законъ. Именно подадоха селенитѣ прошения, и за нѣкои успѣхме да направимъ нѣщо, а за другитѣ не. Тогава Нар. Събрание опълномочи М-вото да направи нѣщо за двѣтѣ берковски села, на които мерата е твърдѣ тѣсна, и тѣ даже сж водили процесъ съ хазната и сж загубили. И самия сждъ въ рѣшението е подтвърдилъ, че тия иматъ много малко земя, но рѣшава, че земята е казѣнна. Зная, че тия земи сж продадени едната за 207 фр. другата за 300 фр., а сега прекупникътъ иска 1500 фр. Онова мѣсто

гдѣто е взелъ за 207 фр. отиватъ селенитѣ съ добитъка си и му опасватъ пасбището; той се отнася до сжда, и сжда рѣши противъ тѣхъ. За това може да се рѣши, да се отстъпватъ правителственитѣ совати на онѣзи, на които земята е тѣсна, защото, ако се продаватъ на лицитация, зная какво става. На лицитация дохождатъ търговцитѣ и взематъ землитѣ, а послѣ искатъ да ги продаватъ 3—4 пѣти по скъпо. Това именно го зная отъ селата Дълги-Долъ и Влашко-Село.

Славейковъ: Много повече села има въ софийското отъ тая категория, гдѣто се продадоха земитѣ на прекупници, тѣй щото има мѣста, които сж купени отъ градскитѣ съвѣти по 500 фр., а продаватъ се по 5000 фр. чрезъ което населението е съсипано. Азъ можъ да приведа сжщитѣ примѣри, които Г-нъ М-ръ приведе. Азъ предлагамъ да се остави М-вото да се распорежда съ тия земи и желателно би било да се отдаватъ на нуждающитѣ се селени, защото много по малко може да печели правителството, ако ги дава подъ аренда отъ колкото да ги дава на населението. Съ първото само се отварятъ вратата на тѣзи, които прекупуватъ тѣзи земи за да можатъ да смжкватъ отъ селенитѣ, колкото искатъ. Това трѣба да се запрѣти, защото има много такива висящи давии и 15—16 села сж осждени, а земитѣ дадени на други. Ако се остави на М-вото да отърве селата отъ прекупцитѣ, ще бжде много полезно за селата, на които ще се направятъ чрезъ това голѣмо благодѣние. (Гласове: прието!)

Рангелъ Костовъ: За тѣзи двѣ села Дълги-Долъ и Влашко-Село, г-да! тия селени дойдоха миналата сесия и сж подавали прошение, и съмъ се научилъ, че нѣкои купци отиватъ да купуватъ ония мѣста за да можатъ да притѣсняватъ населението и да имъ продаватъ землитѣ съ по голѣми цѣни. Тука до колкото съмъ се научилъ отъ частни лица, тѣ сж дохождали въ София да се оплакватъ, че нѣматъ мѣста, и ако не имъ се отстъпятъ тия земи, тѣ ще трѣба да се изселатъ. За това увѣрѣвамъ Нар. Събрание, че е нужно да имъ се даде тая земя.

М-ръ Каравеловъ: Азъ мисля, че може да стане предложение за утрѣ или за други день. Този законъ да остане само за черкезскитѣ земи, а за нищо друго.

Предсѣдателъ: (Къмъ докладчика. Слѣдвайте третото четение.)

Докладчикъ (Чете:)

ЗАКОНЪ

за черкезскитѣ и татарски земли.

1

Землитѣ които бѣха възложени и отстъпени (ихале ве тефвизъ) на черкезитѣ и татаритѣ сж отъ три вида: частни, общински и правителствени.

Забѣлѣжка. 1) Частнитѣ земли сж отъ два вида: а) такива, които се взеха отъ мѣстното население безъ никакво възнаграждение и б) такива, за които правителството бѣше възнаградил владѣлицитѣ имъ било съ пари било въ натура (земя).

Забѣлѣжка. 2) И правителствениитѣ земи сж два вида: а) ония, които принасяха доходи на провинциалната касса, и б) ония които правителството покуни отъ частни лица и даде на черкезитѣ и татаритѣ.

2

Частнитѣ и общинскитѣ земли, които по изселяването на черкезитѣ и татаритѣ останаха празни, връщатъ се, но само по предварителното разрѣшение на правителството, на ония лица и общини, които сж били лишени отъ тѣхъ. Но въ такъвъ случай и частнитѣ лица и общинитѣ, се задължаватъ да върнатъ по принадлежности онова, що имъ било отстъпено и дадено въ замѣна отъ отоманското правителство.

Забѣлѣжка: Ако правителството се увѣри, че нѣкоя община нѣма нужда отъ отнетата имъ въ полза на черкезитѣ и татаритѣ обществена земя, то оно може напълно да располага съ нея и да я дава на ония общини и лица, които се нуждаятъ отъ подобни земи.

3

И двата вида правителствени земи, които сж отстъпени и възложени на черкезитѣ и татаритѣ, оставатъ на распореджанията на Финансовото Министерство.

Предсѣдатель: Имали нѣкой да забѣлѣжи нѣщо.

Никола Мѣнковъ: Имаше и абази, и тия владѣятъ ли въ сжщата категория?

М-ръ Каравеловъ: Абазитѣ влизатъ въ сжщата категория както и черкезитѣ.

Предсѣдатель: Приема ли Нар. Събрание послѣдната алинея както се прочете? (Приема се.) Който не присема да си дигне ржката. (Никой не дигна.) Дневниятъ редъ е исчерпанъ.

Симидовъ: Ще попитамъ г-на Мин. на Фин. именно за селата, които отъ едно село продаватъ землитѣ си и отиватъ въ други села като напр. въ раховското окръжие и имъ се даватъ пакъ земи. Такива сж именно балканцитѣ, които продаватъ зем-

литѣ си, взематъ паритѣ си и пакъ искатъ земи безъ пари. Какъ ще стане съ това?

М-ръ Каравеловъ: Зная, че такива работи сж ставали още отъ лани, и зная, че отъ врачанско много хора се спуснаха въ никополскій и раховскій окръзи. Въ нѣкои мѣста сж ги викали селенитѣ сами. Тамъ ние не можемъ да правимъ нищо; но тамъ гдѣто се спускатъ безъ позволенieto на правителството въ казбонни земи, това не трѣба да се допушта; защото, ако искатъ да получатъ казбонни земи, то не могатъ да продаватъ ония, които сж оставили. Но ако ги викатъ въ селата, то не можемъ да се бъркаме. Колкото за казбоннитѣ земи, азъ мисля, че тѣ трѣба да се върнатъ на правителството, за да даде нѣкои на опълченцитѣ, а нѣкой на преселенцитѣ. Ако не всички, то баремъ отъ части да се върнатъ на правителството, а ония, които сж населени на совати, трѣба да ги освободятъ.

Славейковъ: Азъ мисля, че не само, че сж викани въ нѣкои села, гдѣто сж се преселили на казбонни земи, но има други случаи, гдѣто самитѣ селени сж разорали тѣзи казбонни земи унищожили сж водата на соватитѣ за да ги ступанисатъ ако и да сж имали свои собствени земи. Мнозина оставиха своитѣ земи и отидоха да разораватъ най хубавитѣ совати.

Симидовъ: Понеже се говори за черкезскитѣ земи, азъ има да кажа, че единъ священникъ отъ село Литовица е продалъ землитѣ си въ село Слива и вземалъ отъ черкезскитѣ земи повече отъ 300 уврата. А колкото за соватитѣ, гдѣто каза г-нъ Славейковъ, тѣ сж почти унищожени. Отъ день на день селенитѣ напуштатъ своитѣ земи и не ги обработватъ, а разораватъ соватитѣ, само да ги развалятъ, тия совати съ това се съсипватъ, и отъ тѣхъ правителството напредъ имаше доходъ. Защото скотовѣдството на тѣхъ се улучшава, отъ което хазната има голѣмъ доходъ.

М-ръ Каравеловъ: Колкото за тия, които безъ позволение сж се преселили въ соватитѣ, азъ мисля, че правителството има право да оцѣни землитѣ по текущата цѣна и да имъ иска паритѣ.

Симидовъ: Единъ соватъ за да стане соватъ трѣба да има вода. Селенитѣ взематъ тая частъ на соватя, гдѣто има вода и щомъ платятъ тая частъ, то останалата частъ на совати не струва нищо, защото, ако нѣма вода, съсипва се цѣлиятъ соватъ. За това да се взематъ по добри мѣрки, преди да се съсипятъ соватитѣ съвършено.

Райчо Поповъ: Азъ слушахъ г-на Симидова да

се препира за соватитѣ, наистина, не би било добръ да ги развалятъ, но азъ ще кажа, че приходитѣ, които ще принасятъ, ако се развалятъ ще бждатъ 10 пкти по голѣми. Азъ зная единъ мой приятель, който купи единъ соватъ за 10000 гр. и за 4 часа не може да го обиколи. На този соватъ могатъ да се населятъ 20,000 души, и тогава ще има много по голѣмъ приходъ отъ колкото отъ соватитѣ.

Предсѣд.: Азъ мисля, че г-нъ Симидовъ пита и г-нъ М-ръ отговаря.

М-ръ Каравеловъ: И двѣтѣ страни сж несправедливи. Именно г. Райчо Поповъ казва, че ако се населятъ соватитѣ ще даждатъ по голѣми приходи, а другитѣ казва, че не е така. Така е. Напразно г-нъ Симидовъ мисли, че соватитѣ даватъ по голѣми приходи, когато едно село дава приходъ 5 пкти повече отъ колкото единъ соватъ. Работата е, че нѣма нужда да се населяватъ, защото иматъ много широки земи, и не трѣба да се населяватъ на соватитѣ. Соватитѣ трѣба да се оставятъ за тогава, когато населението стане гжсто, тогава да се населятъ, защото, ако ги населимъ сега, нѣма да искараме по голѣми приходи.

Симидовъ: Щомъ г-нъ М-ръ каза, че нѣма да имъ се оставятъ тия земи, азъ се задоволявамъ.

Предсѣд.: Щомъ запитвачтъ се задоволи, нѣма по много да се говори. Ако има нѣкой нѣщо за дневенъ редъ да каже.

Дюкмеджиевъ: За дневния редъ имамъ запитване къмъ Военния Министръ за квартиритѣ, тамъ гдѣто се намиратъ кжшли колкото трѣбать; защото въ такива мѣста сж захванати повечето ханове на хората, които плащатъ кирия за тѣхъ. Но понеже г-нъ Воен. М-ръ нѣма тука, азъ ще го дамъ писмено.

Предсѣдателъ: Остава за дневенъ редъ.

Калчо Пасковъ: Азъ има да попитамъ нѣщо г-на М-ра на Вхтр. Работи отъ страна на търновски окръгъ, но желая да не остава за дневний редъ но да се свърши днесъ.

Предсѣдателъ: Понеже дневний редъ е исчерпанъ, ако приеме Нар. Събрание да стане сега запитване, добръ. Приема ли Нар. Събрание да стане сега запитване? (Приема.)

Калчо Пасковъ: Както на всички насъ е извѣстно и познато, отъ търновски окръгъ много хора ходятъ въ странство като градинари, дюлгери или по други работи. Като дойде Февруарий мѣсець дохождатъ всичкитѣ въ Търново да си взематъ пашапорти, и началникътъ който е тука, знае, че по

2—3000 души се събиратъ въ Търново и чакатъ по 10—15 дена, догдѣ да успѣятъ да имъ се даждатъ пашапорти. Азъ бихъ молилъ г. М-ра, да позволи и на окол. началници да даватъ пашапорти, за да не ставатъ такива затруднения на хората.

М-ръ Цанковъ: За пашапортитѣ азъ съмъ приготвилъ единъ проектъ отъ нѣколко члена, въ който се казва, че и окол. началници ще даватъ пашапорти. Тоя проектъ ще се предложи на Нар. Събрание.

М-ръ Каравеловъ: Имало е още оплакване за пашапортитѣ относително тѣхната цѣна, която е била висока, но която сме смалили. Даже на пограничните села ще се даде право да даватъ пашапорти, и цѣнитѣ сж смалени.

Предсѣдателъ: Има ли нѣкакво предложение за дневния редъ? (Нѣма.) Тогава за дневния редъ въ петъкъ мисля, че комиссията, която разглѣдва законопроекта за извънреднитѣ заплати на чиновницитѣ, е готова. (Единъ гласъ: готова е!) Друга нѣкоя комиссия има ли нѣщо готово?

Ер. Гешевъ: Азъ мисля, за утрѣ на дневенъ редъ да бжде законътъ за десетъка, защото тая работа трѣба да се свърши. Сега се види болшинството кждѣ се пада и трѣба да пристъпимъ да свършимъ и тая работа.

М-ръ Каравеловъ: Азъ бихъ молилъ утрѣ да се не събираме, и въ петъкъ на дневний редъ да бжде закона за десетъка.

Ер. Гешевъ: Утрѣ имаме за беглика работа.

Предсѣдателъ: Дайте напредъ за дневний редъ и ако се види, че има много работа, то може да бжде и утрѣ засѣдание.

Славейковъ: Ние не знаемъ какъвъ исходъ ще вземе това дѣло, но азъ мисля, че може да се разглѣда. И не въ единъ день да се свърши. Когато видимъ какъ е показано това, което сега се е писало, тогазъ ще видите добръ лопата страна на приетата система. Азъ казвамъ, че трѣба утрѣ на дневенъ редъ да бжде това или онова, но ние трѣба да оставимъ време да се разглѣда онова и да се приготи за другъ день. Тогава, ако утрѣ, бждемъ готови, то въ петъкъ да бжде на дневенъ редъ закона за десетъка; и онова, което каза г-нъ Ер. Гешевъ, ще се свърши тогава. Но азъ не зная защо утрѣ да останемъ праздни, когато има какво да се разглѣдва.

Предсѣдателъ: Четвъртъкъ може да се остави и да имаме засѣдание въ петъкъ.

Славейковъ: Зная, че го има въ правилника, но работата е, че нѣмаме толкова време, та да нѣ-

маме въ четвъртъкъ заседание, когато ще се представи нѣкой проектъ за четение.

Грънчаровъ: Наистина малко време ни остава, а имаме много работа, но и на комиссиитѣ, които трѣба да приготвятъ нѣщо, трѣба да имъ се остави единъ день да приготвятъ това. А за десетъка трѣба да се остави на г-на М-ра на Фин. единъ день за да го приготви и нареденъ да го представи. Но щомъ има утрѣ заседание, какво може да се приготви?

М-ръ Каравеловъ: Тогава да направимъ така: утрѣ да се четжтъ прошения, а въ сѣбота да бжде друго на дневенъ редъ. (Гласове: въ сѣбота е празникъ.) Това нищо не значи, ние можемъ да работимъ и въ недѣля, ако трѣба.

Лазаръ Дуковъ: Колкото за десетъка съгласенъ съмъ съ г-на Министра, утрѣ да го приготви

и въ петъкъ да се разглѣда; но утрѣ, ако нѣма заседание, комиссиитѣ трѣба да се събержтъ и да работятъ да се не расхождаме, г-да, но да се събираме, защото, ако не се събержтъ всичкитѣ, работата остава за единъ день и тогава не може нищо да се направи.

А. Храновъ: Ако Нар. Събрание обича да заседава утрѣ, то проектътъ за чиновницитѣ може да се разглѣда, той е почти готовъ.

Предсѣдатель: Тогава приема ли Нар. Събр. утрѣ да има заседание? (Приема.) Който не приема да си дигне ржката. (Меншество.) Утрѣ на дневенъ редъ ще бжде законопроектътъ за чиновницитѣ и запитванието на г-на Дюкмеджиева. За сега заседанието се затваря.

(Конецъ въ 4 часа и 40 мин.)

Предсѣдатель: **Н. Сукнаровъ.**

Подпредсѣдатели: { **С. Стамболовъ.**
Т. Пановъ.

Секретари: { **Ив. Даневъ.**
Хр. Баларевъ.
В. П. Золотовъ.
Хр. Бръснаровъ.
Р. Каролевъ.
Хр. Грънчаровъ.
Райчо Поповъ.
В. Радославовъ.

Управитель на стенографическото бюро **А. Безеншекъ.**